

250 Ft

A szerző az ELTE Bölcsészettudományi Karán végzett, magyar-könyvtár szakon.

Tanulmányait a későbbiekben szociológiai ismeretekkel is kiegészítette.

Néhány évig könyvtárosként dolgozott, majd különböző könyvkiadóknál felelős szerkesztő lett. Szépirodalmi műveket és ismeretterjesztő munkákat egyaránt szerkesztett.

Az általa gondozott szépirodalmi sorozat, a *Fiatalkor Könyvtára*, klasszikus irodalmi művekkel mutatta be a társadalmi formációk fejlődését, kialakulását. A zsebkönyv formátumú, *Az én világom* című ismeretterjesztő sorozatban a legújabb felfedezések jelennek meg, neves tudósok közreműködésével.

Szépirodalmi tevékenysége: *Stonehenge-i feliratok* (regény, 2007), *Álmok délutánja* (novellák, 2008), *Szívóham a gleccsertavon* (novellák, 2011), *Ki szeret jobban?* (novellák, 2013).

KIS ANTÓNIA

Kórház az egész világ

(NOVELLÁK)

Z-füzetek / 152

KIS ANTÓNIA

Kórház az egész világ

(NOVELLÁK)

BUDAPEST

Z-füzetek/152

**Sorozatszerkesztő
SIMOR ANDRÁS**

© Kis Antónia 2013

A szerző az ELTE Bölcsészettudományi Karán végzett, magyar-könyvtár szakon.
Tanulmányait a későbbiekben szociológiai ismeretekkel is kiegészítette.
Néhány évig könyvtárosként dolgozott, majd különböző könyvkiadóknál felelős

szerkesztő lett. Szépirodalmi műveket és ismeretterjesztő munkákat egyaránt szerkesztett.

Az általa gondozott szépirodalmi sorozat, a *Fiatalok Könyvtára*, klasszikus irodalmi művekkel mutatta be a társadalmi formációk fejlődését, kialakulását. A zsebkönyv formátumú, *Az én világom* című ismeretterjesztő sorozatban a legújabb felfedezések jelennek meg, neves tudósok közreműködésével.

Szépirodalmi tevékenysége: *Stonehenge-i feliratok* (regény, 2007), *Álmok délutánja* (novellák, 2008), *Szívroham a gleccsertavon* (novellák, 2011), *Ki szeret jobban?* (novellák, 2013).

Letölthető:

[[PDF formátumban](#)] [[EPUB formátumban](#)]

A drogdíler és a vidám hajótöröttek

A pap megállt a traumatológia 2. számú szobájának nyitott ajtaja előtt és benézett. A négyágyas szobában hárman feküdtek, de egyiküket sem tartották súlyosnak.

Egy fiatal közlekedési balesetes, aki karját, vállát törte, egy medence- és lábsérült idősebb, aki üzemi balesetet szenvedett és egy nehezen meghatározható korú szakállas férfi combcsonttöréssel, őt otthonából hozták be.

– Nem zavarok? – kérdezte a pap. – Bejöhetek?

Választ nem kapott, de ezt beleegyezésnek vette, mert rendszerint élénk tiltakozással fogadták megjelenését. Pedig őt semmi nem tántoríthatta el attól, hogy lelki támaszt nyújtson a szenvedőknek.

Egyenesen a szakállashoz ment, kihúzta az ágy alá tolt vaslábú ülökét, leült, és a férfit nézte. Őt találta a leginkább szenvedőnek.

– Katolikus vagy, gyermekem? – kezdte óvatosan. – Tudod-e, ki az a Jézus Krisztus, aki érted is kereszthalált szenvedett?

A lehunytt szemű szakállas férfi szemhéja megrebbent.

– Látom, hogy tudod – örvendezett a pap –, mondd hát meg nekem...

A szakállas kinyitotta a szemét, és ártatlan kék tekintetével a papra nézett. Egy kicsit el is mosolyodott.

– Hát, ha jól emlékszem, akkor az a frakciózó zsidó, aki annak idején kiverte a balhét Jeruzsálemben.

A pap meghökkent, kezét a férfi kezére tette. – Ne káromold az Istent, gyermekem.

A szakállas férfi fektéből egy kicsit felemelkedett, és könyökére támaszkodva derűsen az arcába nézett.

– Az a helyzet, atya – mondta, hogy én azt a másik zsidót, azt a nagyszakállú Károly bácsit jobban kedvelem. Ő pedig azt mondta, hogy a vallás a népek ópiuma. Úgyhogy, atyám, maga az én szememben egy drogdíler.

Kétoldalról kuncogás hallatszott. Az atya lehajtotta a fejét. Imádkozni fogok érted, gyermekem – mondta. Felállt, visszatolta a kis széket az ágy alá, és elment.

Szobatársai a szakállas férfi felé fordultak. – Miért csináltad ezt? – kérdezte az idősebb, az üzemi balesetes.

– Hát, megcikizte egy kicsit – mondta elismerően a fiatalabbik –, de hát miért is ne, ha ez a véleménye – és összecsapott ujjával jelezte, hogy szuper volt a szöveg.

A szakállas behunyt szemmel feküdt, és nem szólt egy szót sem. Tudta ő jól, hogy a másik kettő megkedvelte. Nem fognak vitába szállni vele. Ez így természetes, mert már harmadik napja szórakoztatja őket. Siralomházi volt a hangulat, amikor behozták ide. Na, és azok az ijedt, suttogó látogatók, azok aztán túltettek mindenben.

A karambolos fiatal férfi azt várta, hogy a szakállas megint rákezd: „Yossarian pilóta, készüljön bevetésre, mindegy, hogy normális vagy nem normális, nem, nem úszhatja meg, maga is löni fog, mert magára is lönek. Ez a huszonkettes csapdája, értse meg, ember!”

Az üzemi balesetes is várt valami produkciót, mert a kabaréműsoroknak nagy kedvelője volt és meg kellett állapítania, hogy társuk szövegelése legalább olyan jó, mint az általa kedvelt műsorok, sőt, sokszor még túl is szárnyalta őket.

Már az első napon úgy alakultak a dolgok, hogy egy folytatásos regény szereplői lettek ők hárman, és úgy szerepeltek mint vidám hajótöröttek. Az öreg egy kicsit kötözködött emiatt, mert szerinte egy hajótörött nem lehet vidám, de a másik kettő meggyőzte, hogy nagyon is lehet, mert nem semmi, ha valaki a bánatos nagy óceán közepén talál egy darabka szárazföldet. A hajótörötteknek meg egy feladatuk van: az, hogy vicceket meséljenek. Hát ők is tudtak persze egy-két régi jó viccet, de a szakállas, az aztán ontotta őket.

A szakállas férfinak még a hozzátartozói is furcsák voltak. Először is bejött a nővére, egy idősebb, félénk kis nő, aki még az ápolónő előtt is haptákba vágta magát, és órákig ült az ügyeletes orvos szobája előtt, hogy megtudja, milyen állapotban van a testvére. Meggylevest hozott a szakállasnak, meg mindenféle süteményeket. A férfi elfintorította az orrát, és semmiből sem evett. – Legalább egy kis levest... – kérlelte a nővére. – Nem kell – mondta a szakállas.

– De miért? – esdekelt a nő. – Mert nem tudnám, hogy köpjek-e vagy nyeljek. – Kell bele a mag, az íz miatt – bizonygatta a nővére, és összehúzta magát még kisebbre. Alázatos teremtés volt, éppen csak nem kopogtatott az ajtón kifelé menet.

A szobatársak megállapították, hogy a testvérek nem hasonlítanak egymásra. A férfi magas, a nő alacsony, a nő barna, a férfi szőke. – így igaz – erősítette meg a szakállas – a nővérem másik alom, csak féltestvérem. Aztán bejött a szakállas öccse (ugyanabból az alomból), de az sem rá hasonlított, hanem a nővérükre. Ő nem hozott semmit, mert mindig magával volt elfoglalva. Pontosabban valamilyen matematikai problémával. Nem közönséges pasas, a prímszámok szerelmese. Azért tisztességgel leülte itt azt a félórászkát a gondolataiba merülve.

Látva a dolgok állását, az idősebbik beteg megkérte a feleségét, hogy másnapra hozzon be neki meggylevest, de kimagozott legyen benne a meggy. Az asszony nagyon csodálkozott ezen, mert a férje nem szerette a gyümölcsleveket, de aztán napirendre tért a dolog fölött azzal, hogy miért ne teljesítené a férje kérését, ha ezzel a gyógyulását szolgálhatja. Hallott ő már arról, hogy a betegség és az öregedés miatt is változhat az ember ízlése.

A fiatalabbik szobatárs meg arra kérte a feleségét, hogy hozzon be neki több pizsamát, gatyát meg pólót, mert nagyon zavarta, hogy a szakállas a takaró alatt meztelenül feküdt az ágyban és nem volt semmije. Az asszony igencsak elcsodálkozott ezen a kérésen, mert három pizsamával jött be a férje, a használtat ő mindig elvitte, de hozott tisztát cserébe. Úgy gondolta, hogy emögött a kérés mögött csakis egy nő lehet. Orvosnő nincs a traumatológián, tehát egy ápolónő az érintett. Akikkel eddig találkozott, azok nem adtak okot a gyanúra, lestrapáltak voltak, fáradtak, öregek. „Csak az éjszakás lehet”, hasított belé a gondolat. Az éjszakás nővér, akit ő soha nem látott, és akivel nem is találkozhat. Sok minden megtörténhet itt éjjel. De azért teljesíteni fogja a férje kérését, mert annál rosszabb, ha nem.

Egyébként úgy hallották, a szakállasnak is volt felesége, méghozzá kettő is, de ma már egyik sincs meg. Azt mesélte ez a mókamester, hogy mindegyikkel lehúzott tizenhárom évet, de minek. Úgy vélte, túlságosan hasonlítanak egymásra, néha, amikor beszélt róluk, még össze is cserélte őket.

Furcsa, nagyon furcsa fickó volt ez. Még a doktorokat is zavarba ejtette. A combcsontját összeszegelték (az rejtély, hogyan törött el), de belgyógyászati problémái is voltak, sem az emésztőrendszere nem volt rendben, sem a vérkeringése. Felvetődött egy beható pszichiátriai vizsgálat szükségessége is. Az is elgondolkoztatta őket, hogy a szakállas azt állította, nem lát, és fehér botot követelt.

Továbbá a hallása sem valami jó, mondta, szeretne egy hallókészüléket. Pedig nem tűnt sem rosszulátónak, sem süketnek.

Az éjszakás ápolónő, aki a hajnali mosakodásnál segédkezett, vette észre, hogy eltávozott, meghalt a ketteske. Miután a halál tényét az ügyeletes orvos is megerősítette, a nővérke a tetemet letakarta egy tiszta lepedővel.

Szobatársai egy darabig tisztelettel őrizték a holttestet, de aztán ügyes-bajos mozgásukkal elhagyták a kórtermet. A folyóson üldögéltek, ott is ebédeltek, mert a tetemet még akkor sem vitték el.

Itt talált rájuk a pap, aki egy kicsit furcsállta, ahogy a folyóson ültek. Találkozásuk óta sokat gondolt a szakállásra (még ama bizonyos bal oldali lator is felrémlt előtte), és este hosszan imádkozott érte.

– Imádkozunk elhunyt testvérünkért – mondta a pap, meghallgatván a történeteket.
– Krisztus urunk az ő szenvedő lelkét magához ölelte.

– Kezdje el, atya – biztatta az idősebbik beteg –, én már régen nem imádkoztam, tán el is felejtettem.

– Persze, kezdje csak, nekem se megy magamtól, mert én még meg se tanultam – tette hozzá a fiatalabb.

A pap keresztet vetett. Azok ketten közelebb húzódtak. A pap pedig elkezdte: „Miatyánk, aki a mennyekben vagy...”

Pityu bácsi északra megy

A kórház pszichiátriai osztályának ajtaján nem volt kilincs, az ajtót mindig zárva tartották, a látogatóknak csengetéssel kellett jelezniük, hogy bemenni szeretnének. A hálószatyrában óriási görögdinnyét szállító nőt rögtön be is engedték, mert látták, hogy az asszony egészen oldalra dől nehéz csomagját egyensúlyozva.

– Nyolc kiló – mondta a nő mosolyogva az érdeklődve rápillantó nővérkének.

– Te jó isten – sopánkodott a nővérke –, ilyen cipelni olyan messziről, villamoson, buszon, föl-le, föl-le. Elég lett volna neki egy szelet.

– Csakis a nagy dinnye a jó dinnye – mondta a nő –, tegnap vettem hazafelé menet, és egy egész napig hűtöttem, majd mindenki kap belőle. – Gondosan a földre helyezte terhét, és az épen maradt kezével a másikat, az elgyötörtét masszírozta. Tegnap egy tepsi almáspitét hozott be, természetesen a tepsiben, hogy a frissen sült finomságot össze ne törje.

– A főorvos asszony várja magát a szobájában. – A nővér sokatmondóan nézett a nőre. – Most rögtön menjen be hozzá, mert később lehet, hogy el kell mennie. A szatyorban pöffeszkedő dinnyét egy fehér csövázás kiskocsira tette. Mentében még visszakiáltott: – A tálalóban leszek.

Az asszony elgondolkozva ment a főorvosnő szobája felé. Tisztában volt vele, hogy miről lesz szó. Az orvosnő már korábban tájékoztatta arról, hogy férje állapotában pozitív változásra ne számíton, továbbá kórházi ápolásra nincs szüksége, neki csak szakszerű gondozás kell, és azt megkaphatja abban a bizonyos vidéki intézetben. „Úgy látszik, talált neki helyet”, gondolta az asszony, és szinte hallható volt a felgyorsult szívverése.

– Jöjjön csak, jöjjön – a főorvosnő elégedetten mosolygott –, megvan a hely.

Az asszony lehajtotta a fejét. Nagy nehezen csak annyit volt képes kinyögni: – Igen? Ilyen hamar?

– Hamar? – az orvosnő felnevetett. – Hát nem maga mesélte nekem, amikor a férjét ide behozta, hogy ezt a cirkuszt már két éve csinálja vele. El kell fogadnia, drágám, hogy a férje egy másik világban él, és neki ott, abban az otthonban jobb helye lesz. Sokan panaszkodtak nekem a férje állandó mehetnékje miatt, a múltkor elcsent egy tolószéket, és azzal száguldozott a folyóson. És milyen sebesen, megijedte tőle még a nővérek is, hát még a többi beteg!

– Mindig is mozgékony volt – mondta halkan, lehajtott fejjel a nő – jönni-menni nagyon szeretett. Túrákat is vezetett. Végig a kék jelzésen. Földrajz-történelem szakos tanár volt a férjem.

– Szimpatikus ember a Feri bácsi – az orvosnő egy percre megakadt mondanivalójában, mert az előtte fekvő papírokat böngészte –, én is kedvelem. – Egy kicsit mindig belezavarodott betegének megnevezésébe, mert iratain a Ferenc állott, de az öreg mindenkinek Pityu bácsiként mutatkozott be. – Jó helye lesz ott neki, ezt elhiheti nekem, hozzá hasonló a többi beteg is, és egy szép nagy kert is van ott,

kiengedhetik őket, itt meg kénytelenek vagyunk zár alatt tartani a betegeket, tekintettel kell lennünk rá, hogy belgyógyászat is van az épületben, meg sebészet és szülészeti. És ki is szökhethetnének az utcára, ahol a villamosok és az autók jönnek-mennek. S mindezt a mi felelősségünkre. – Az orvosnő hangjából érződött, hogy részéről az érvelést befejezte.

– Azért az rossz lesz nagyon, hogy a távolság miatt csak ritkán látogathatom meg – panaszkodott az asszony. Látszott rajta, hogy mindezt őszintén mondja. – Évente csak egyszer-kétszer.

– Ezt is el kell fogadnia, drágám – az orvosnő kijött az íróasztala mögül, és a nő mellé lépett –, mint ahogy azt is el tudta fogadni nagyon bölcsen, hogy magát egy jó ideje már nem is ismeri meg.

– Megismerni megismer – próbált meg vitatkozni a fáradt nő felélénkülve –, csak azt felejtette el, hogy a felesége vagyok, mindig azt mondja: itt a menyem.

– Hány éves is most a férje? – kezdett bele az orvosnő az újabb hadműveletbe.

– Még csak a nyolcvanadikat töltötte be.

– És maga hány éves? – az orvosnő egyre szigorúbb lett.

– Én jövő ősszel már hatvan leszek.

Az orvosnő karonfogta vendégét, és az ajtóhoz kísérte. – Nyugodt lehet a lelkiismerete – mondta –, maga megtett mindent. Fogadja el: a férje már jobban nem lehet.

„Tudom, tudom, motyogta a kis nő, mert hát persze hogy tudta, meg is beszéltek a fiával az egészet, és a fia nagyon is örült, hogy az apu majd egy neki való otthonba mehet. Eleinte ő is sokat bánkódott amiatt, hogy az apu őt sem ismeri meg, de aztán mosolygósra vette a figurát, és minden játékba belement. – Én foglak majd kocsival levinni, anyu – ígérte –, együtt látogatjuk meg aput, viszünk neki ezt-azt, kicsit beszélgetünk vele, aztán fogjuk magunkat, és átugrunk a közeli híres gyógyfürdőbe. Áztatni fogjuk magunkat a jó meleg vízben. Érted, anyukám, kirándulni fogunk, csak mi ketten.

A nő elmosolyodott, ahogy felidézte magában ezt a jelenetet, mert már jó néhány éve nem volt a fiával kettesben. Elvált fia felváltva hordta hozzá evésre és egy kis kényeztetésre két házasságából származó öt gyermekét, persze nagyanyjuk legnagyobb örömére.

– Jó apád volt – erősködött még egy kicsit ekkor a fiának –, ki tudja, mi lett volna akkor velünk, ha engem nem vesz feleségül, és téged nem vesz a nevére.

– Én is szeretem aput – mondta a fia –, ne szívóskodj, anyu, engem nem kell meggyőzni semmiről se. – Valóban hálás volt a nevelőapjának, és szerette is nagyon, osztályfőnöke és tanára is volt az általános iskolás korában, amikor az anyu és az apu összeismerkedtek. De nem volt ő zabigyerek, szülei összeházasodtak rendesen, az apja nevét viselte jó ideig, csak amikor ő megszületett, az anyja mindössze tizenhét éves volt, az igazi apja meg tizenkilenc. Ő csak három hónapos volt akkor, amikor az apja elment. Bottal üthették a nyomát. De nem is keresték, ő se kereste őket, vajon őriz-e még három hónapos fiáról magában egy képet? Az apu meg agglegény volt, özvegy édesanyjával éldegélt kettesben, már az ötven felé haladva, amikor magához fogadta őket.

De meg kellett vívnia a csatát az anyjával ezért a tettéért, méghozzá kemény küzdelemben. – Nem bolond az én fiam, hogy megnősüljön – ezt vágta mindig az öntudatos özvegyasszony a kérdezősködő szomszédasszonyok képébe. Aztán persze

visszakoznia kellett, és a szomszédasszonyok hallgathatták az új változatot, hogy nem késett le a fia semmiről se, szép is, fiatal is a felesége, és már neki unokája is van, egy szép és egészséges kisfiú és hál'istennek már pelenkázni sem kell.

Mégis sor került a menyével az összetűzésre. Akkor robbant ki a dolog, amikor észrevette, hogy a férjétől örökölt békekölcsönök odakerültek a menyé fehérneműs szekrényébe. A fia hiába magyarázta el százszor is, igenis ő adta oda, hogy a kötvények egy helyen legyenek (neki is volt ilyenje), mert ha számhúzás van, akkor egyszerre nézhetik meg, hogy nyertek-e.

A mama úgy tett akkor, mint aki ezt megértette. De nem és nem, inkább az világosodott meg előtte, hogy a betolakodó mindenét, amije csak volt, elvette tőle.

Attól kezdve nem állhatott meg előtte a menyé. Sok veszekedést értek meg. Sok ajtócsapkodást. Zokogást. Szitkozódást. Szemrehányást. „Hát ezt érdemeltem?” Még akkor se csendesült le a mama, amikor emiatt kórházba került, majd leszálalékolt lett a menyé.

Pár év múlva, a mama jobblétre szenderültével jobb idők következtek. Sokat túráztak. Bejárták az országot mindenféle jelzéseken. Akkoriban már az unokáik is megérkeztek. Vitték is magukkal, amelyiket vinni lehetett. Jó volt minden, a családfő élvezte a nyugdíjaséveket, a nyugdíjaskorhoz közeledve már gyakran panaszkodott, hogy nemcsak a történelmet kell újratanulnia folyton, hanem a földrajzot is, ott is rengeteg változás van: államok szűnnek meg, és újak keletkeznek.

Két évvel ezelőtt kezdett megint rosszra fordulni minden. A meggyötört, de már megbékélt nő egyszer csak arra lett figyelmes, hogy mindentől elkezdett félni a férje. Arra kérte a feleségét, hogy a legszükségesebb holmikat pakolják össze egy hátizsákba, és tegyék a túrabakancsok mellé, így rögtön útnak tudnak eredni, ha menekülniük kell.

– És miért kéne menekülnünk? – aggályoskodott a felesége.

– Miért, miért, persze, hogy menekülnünk kell, ha lönek.

– De még nem lönek – így az asszony. A férfi csak legyintett erre. Mit számít az, hogy még nem.

A tévétől is félt, nagyon félt attól, hogy akik ott lődöznek, azok kijöhetnek. Mielőtt lefeküdtek volna, mindig faggatóra fogta a feleségét. Nem jöhetnek ki? Jól bezártad őket?

– Jöjjön, Pityu bácsi, itt van a megye, nagy dinnyézés lesz. – A nővér még a tálalóban felszeletelte a dinnyét, tányérokra rakta, és úgy tolta be a kiskocsit a kórterembe.

A fáradt nő hálásan nézett a nővérré.

Pityu bácsi viszont nem nézett rájuk, fejét lehorgasztotta, teljesen magába süppedt. Csak amikor a vállát is megérintették, és az éjjeliszekrényére akartak tenni egy jókora dinnyeszeletet, akkor szólalt meg, és egy határozott mozdulattal a tányért is ellökte.

– Ő nem az én menyem – mondta. – Ő a másik Pityu bácsi menyé.

A nő érezte, ahogy elfacsarodik a szíve. Valami változást ő már tegnap látott a férjén, amikor a másik Pityu bácsinak nevezett férfi elé állt, – ő akkor éppen süteményeket osztogatott, – és azt mondta neki: Tudja, ki vagyok én? Megmondjam? Egy bajnok. – Karját behajlítva, bicepszét ugráltatva állt ott, felváltva mutogatta felső karjának izmait, miközben a másik kezével áhítatosan tapogatta őket.

A bajnok ezek után mohón befalta a süteményeket, és újabbakat kért. A férj meg egy falatot sem evett, csak nézte ezt az egészet. Ő meg mindjárt arra gondolt, hogy ebből is baj lehet.

– Na egye már meg szépen, Pityu bácsi – kérlelte a nővérke – jót fog tenni ez a kis hűsítő ebben a nagy melegben.

– Tőle nem kell – felelte a sértett –, megvárom, amíg bejön az én menyem, és ő hoz nekem.

A nővér szó nélkül felemelte a tányért az éjjeliszekrényről, és kivitte a kórteremből. De alig lépett ki az ajtón, már fordult is vissza, és azt mondta nagy örömmel: – Na, Pityu bácsi, most adta le a portán a maga dinnyéjét a maga menyé, de nem tudott feljönni, mert nagyon siet, csak üdvözlét küldte. Maga meg csak egyen, egyen szépen.

Az öreg vágyakozva harapott a dinnyébe, az élvezettől még nyögött is egyet. Az ápolónő meg összemorcolt szemöldökkel nézett a sarokba húzódó feleségre, hogy az nehogy sírni merjen.

Edzett ápolónő volt, ő már nem akadt fenn semmin sem. Eleinte próbálta rávezetni az öreget, hogy az őt látogató nő nem a menyé, hanem a felesége, de az öreg hallani sem akart erről, váltig csak azt kiabálta, hogy neki már nincs felesége. Volt, de már nincsen. – Aztán hova lett? – firtatta az ápolónő. Az öreg elcsendesedett. – Én nem tudom – nyögte ki meggyötörtén. – Elment? – kérdezte csendesen az ápolónőre nézve. Az ápolónő mintha mondani akart volna valamit, de végül semmi sem mondott. Sokat dolgozott a feleségem – folytatta az öreg –, én gondoltam is, hogy egyszer ebből baj lesz. – Nincs semmi baj – vigasztalta az ápolónő –, hisz mindennap bejön a menyé. – Igen, igen – bólogatott az öreg a mondottakat megerősítve. Az ápolónő meg arra gondolt, hogy sokkal fiatalabb lehet az öregnél a felesége, mert a hátul raffolt bársonygyűrűvel összefogott haja sem őszül még, és néha nagyon fiatalosan csillog a szeme.

– Na, de akinek menyé van – kezdte újra az ápolónő –, annak fia is van – és biztatóan az öregre nézett.

– Fiam is van? – nézett Feri, illetve Pityu bácsi kérdő tekintettel az ápolónőre. Egy kicsit magába mélyedt, aztán csendesen hozzátette: Erre már nem emlékszem.

– Az a helyzet, hogy holnap elutazik majd egy jó kis helyre mondta az ápolónő, és az öreg hátát simogatta.

A feleség nem mert a férjére nézni, inkább a többi beteget szemlélte, akik nagy belefeledkezéssel dinnyéztek. A bajnok például egészen a sötétzöld kéregig lerágta a dinnyeszeletet.

Feri-Pityu bácsi felélénkülve pillantott az ápolónőre. – Utazni nagyon szeretek – közölte –, de csak északra megyek.

– Pedig én úgy hallottam, hogy délre megy – az ápolónő maga sem értette, miért van ilyen kötözködő kedvében. – Az Alföldre viszik, ugye? – súgta oda a mellette álló feleségnek. A nő egyik lábáról a másikra helyezkedett. Eredetileg arra számított, hogy ő is dinnyézni fog, mert nagyon kitikkadt a dinnyecipelésben, de most úgy érezte, hogy nem tudna lenyelni egy falatot sem.

– Délre nem megyek – jelentette ki az öreg fölényesen. – Csak északra. Csakis. Ezt nem tehetik velem. Egy idő óta nem bírom a meleget. Nekem az kell, hogy hideg legyen – és támogatást várva körülnézett.

A rejtvényfejtő

A rejt vény fej tönő hetvenhárom éves, negyvenhét kiló és olyan közepmagasságú lehet. Pontos magasságát megállapítani lehetetlen, mert lábra állítani, természet kiegyenesíteni nem sikerül immár huszonkét éve. Azóta, amióta az a bizonyos baleset történt vele.

A balesete is olyan furcsa, kibogozhatatlan volt, mert hirtelen összeesett, még mielőtt a targoncás elütötte. Egyesek szerint rángatózott is, mint egy epilepsziás (holott nem volt az, ennek a betegségnek sem ezt megelőzően, sem azóta nem volt semmiféle megnyilvánulása). Viszont állítólag drogozott alkalmilag. A szellemi serkentőre még egyetemista korában szokott rá, mert nagyon szenvedett a vizsgadrukktól. Közlekedési mérnök szeretett volna lenni, hogy a kor szellemének megfeleljen. (Akkoriban útmérnöknek, sőt kultúrmérnöknek is nevezték az ilyeneket.) Elképzelése megvalósíthatónak látszott, mert jó matematikus volt, és a rajzkészítéshez is volt érzéke. Imádta a kihívásokat, de a rettenetes félsz, hogy nem tud megfelelni, időnként megbolondította, vagy éppen megbénította. Gyakran fájt a feje, fájdalomcsillapítót is sokat szedett. Azt, hogy valami mégsem sikerülhet, bármennyire is akarja az ember – nem tudta elfogadni. Pedig be kellett látnia, hogy így van, mert az első szigorlat után annyira kimerült, hogy utána évet halasztott, tervei szerint persze csak egyet, de aztán mégis több lett belőle, és segítőkész elvtársai úgy gondolták, legyen akkor állomásfőnök, annak biztosan jó lesz, mert igen jó elvtárs, tökéletesen megbízható.

A balesetkor a medencéje tört el, és az egyik lába ment ripityára, vagyis apró darabokra, ebből kifolyólag aztán volt több műtétje. Hát megmentették a lábát, bár az amputálás többször is szóba jött, végül is nem éltek vele, ám a lába rövidebb lett, de kinyújtották, meg el is görbült egy kicsit a lábfejénél, de kiegyenesítették. Összesen hét sikeres műtétje volt, de lábra állni többé nem tudott. Ötvenegy éves volt akkor. Leszázalékolták. Nyugdíjazták. Érdemeire tekintettel viszonylag magas nyugdíjban részesítették. Elvtársai intézték el azt is, hogy egy jó színvonalú szociális otthonba került, ahol rejtvényfejtéssel tölti napjait. Agyát a reggeli mosdatás után elborítják a rejtvényújságok.

Hát ennyi maradt meg számára a kihívásokból! Cári parancs: négy betű, a második „ká”. Rozoga szerkezet: kilenc betű, a vége: „mány”. A feladatokban rengeteg az ismétlés, és miután neki nagy rutinja van, iszonyú sebességgel fejt a rejtvényeket, arca kipirul az örömtől, mert az is siker, hogy nem felejtette el a régi kliséket, és új dolgokat is tanult, honnan tudná egyébként, mi a KRIS, a négybetűs maláji tőr? Eleinte úgy gondolta, hogy elküldi megfejtéseit, de az ápolónők nem vállalták, hogy ezért sorba álljanak a postán, még külön pénzért sem, pedig ő egyébként is rendszeresen pénzelte őket. Egy kis dörmögés után el is fogadta ezt a helyzetet, mert hát az a kis nyeremény neki ugyan mi végre kéne? Annak tudatában volt, hogy az ápolónők kedvelik őt, szeretnek beszélgetni vele, mert vele még lehet, az is jó pontnak számított, hogy őt pelenkázni se kell, mint egyeseket.

A családja így is jól járt vele, mert amikor a baleset érte, a nővére fia épp akkor volt nősülőfélben, jól jött neki, hogy egy olyan jó kis lakást, amilyen az övé volt, megörökölhetett. Meg is köszönték neki akkor, persze levélben, mert se akkor, se azóta

hozzá más nem jön be hozzá csak a nővére, ő már hetvenöt éves, de eddig még jött évente kétszer. „Mert hát, ugye, a halottakhoz is illik kimenni évente egyszer – mondta magának a nővére –, a húgom meg szegény, az mégiscsak él még, hát elmegyek hozzá évente kétszer.” Ilyenkor mindig hoz is valamit, maga sütötte süteményeket és fényképeket a családi szaporulatról, a fia nagyobbik lányának, vagyis az ő unokájának nemrégiben kisbabája született, és ő mint dédmama dicsekedve hozta el az új jövevényről a képet. Több csecsemő- és kisgyerekkép is sorakozik a rejtvényfejtőnő ágya felett. Ezek a gyermekek állítólag mind szeretettel gondolnak a betegeskedő nagynénire, de ő nem látott közülük élőben még egyet sem. Ebben a nagy rohanásban, amikor mindenkinek annyi dolga van, ez érthető persze.

A nővére mindig úgy találja, hogy az ő testvére semmit, de semmit se változott az idők során, bezzeg ő már nagyon érzi az öregséget, néha már annyira fáj a lába, hogy képtelen eldönteni, melyik cipőjében menjen.

„Itt persze úri élet van, megvan a kiszolgálás, egy szalmaszálat se kell tenni keresztbe”, dűnnyögi a rejtvényfejtőnő nővére, és el van képedve attól, hogy az itteni lakók hogy affektálnak, hogy kényeskednek. A húga is ebből a jó kosztból, amit itt kapnak, mert ő többször is látta, hogy mit esznek, alig valamit fogyaszt el, és külön hozat magának mindenféle üdítőket meg édességeket. Mind elkölti azt a sok pénzt, ami a nyugdíjából marad, mert a kötelező befizetés után is megmarad a fele. Ő egyszer meg is kérdezte tőle, hogy hova lesz az a sok pénz, de akkor úgy nézett rá a testvére, hogy aztán többet nem kérdezte.

A rejtvényfejtőnőnek még egy látogatója van, de az már házon belülről jön, nem valami rendszerességgel, hanem a maga természete szerint, szeszélyesen. Egy hatvanhat éves jóképű férfi az, aki nemrég került az intézetbe, és a rejtvényfejtőnőnek régi ismerőse, ne kerteljünk, bevallhatjuk: egy régi szeretője. A férfi a lakásmaffia áldozataként került kórházba, és jó szerencséje folytán ide. A nyugdíja az éppen hogy, ugrálni abból nem nagyon lehet, és az is súlyosbítja a dolgot, hogy ez egy bohém természetű ember.

A rejtvényfejtőnő nemigen akart emlékezni a régi szép időkre, ugyanis ezzel állított be hozzá a férfi, aki végigolvasta az ajtókon feltüntetett neveket, rábukkant az egykori ismerősére. Több mint harminc évvel ezelőtti viszony volt ez, a rejtvényfejtőnőt már akkor is nagyon zavarta, hogy nem tudott ellenállni a jóképű fickónak, aki fiatalabb volt nála, és nem volt megfelelő elvtársilag sem. Ennek ellenére megtörtént a dolog, és nemcsak egyszer. És nem is kétszer. A férfi vidámsága lehetett az oka mindennek. Mert olyan lehengető volt a nevetése. Az ilyen nem változik meg. Teszi a szépet, akinek lehet. A nővérek azt mesélik, több nője is van itt házon belül, de csak egy a komoly, azzal a vezetőség áldásával össze is költözhetnek. A nő egy nagyobb bankban volt valami fontos számszaki szakember, osztályvezető, vagy mifene, de szemidegsorvadása miatt csaknem teljesen megvakult, a családjá meg betette ide. Hát szép nyugdíja van, az biztos, ráadásul özvegy, a pasas meg persze nőtlen. Furcsa, hogy ezt kell mondani róla, mert neki aztán mindig volt nője. El akarja venni, azt beszélük, a nő pénze kell neki biztosan, bár azt is mondják, hogy a nő ápolt és helyes.

A rejtvényfejtőnő úgy tesz, mintha egyáltalán nem örülne ezeknek a látogatásoknak, pedig örül rettenetesen, de arra nagyon vigyáz, hogy ne nevéssen, akárhogy is ügyeskedik a pasas, mert már nagyon hiányos a fogazata. A csontritkulás – az neki nagyon betett. Az a helyzet, hogy innen csak foghúzásra viszik el az embert. A fogpótláshoz többször is kéne menni, az meg már macerás lenne. Egy szép stólat, egy kékvirágosat azért ott tart az ágy végében (régiben darab, együtt vette egyszer a színházbérletével), ezt veti keresztbe a mellén, amikor a pasas egy kicsit beül ide. Ezzel igyekszik leplezni soványságát, meg állítólag jól is áll neki ez a stóla, mert kék a

szeme.

Nem egy férfit babonázott meg ő a kék szemével, de nem ment férjhez, pedig sokan legyeskedtek körülötte. De ő mindig magasra állította a mércét, magával is, meg a másikkal szemben is. Neki az is fontos volt például, hogy a másik jó elvtárs legyen. És hát nála mindig a pártérdek állt az első helyen.

Aztán az élet olyan fordulatot vett, hogy az ő élete meg a pártjáié is odalett. A világmegváltó tervek is mind odalettek. A politika azért még mindig érdekli, kis rádióján naponta többször meghallgatja a híreket. Tévézni is szokott, de azt mindig hosszú vita előzi meg a szobatársnőjével, hogy mit nézzenek meg. Mert ő nem kíváncsi sem az operettekre, sem a nótaestekre. Ő ragaszkodik ahhoz, hogy külön úton járjon. Mindig is a maga útját járta. De hát lehet-e egyáltalán járásról beszélni az ő esetében?

A szobatársnője nála sokkal idősebb. Már a kilencvenes éveinek közepén jár, és jár, motoszkál a szó igazi értelmében. Persze járókerettel. Nem sok vizet zavar. Az a mániája, hogy menjen. Nem sokat tartózkodik a szobában bent, csak akkor, ha úgy érzi, gyenge. Már az is többször előfordult, hogy elterült a földön, csak úgy, ukmukfukk összeesett. Ő akkor mindig csöngetett nagy hevesen. A falról lelógó csengőgomb ott van a kezeügyében. Be is futott a nővér meg az orvos, és életre injekciót az elesettet. Ház bizony igaz, ami igaz, a társnője életét már többször is megmentette. – Te vagy a fiatalabb – nyugtázta a szobatársnő köszönettel – a te korodban az ember még annyi mindenre képes.

A rejtvényfejtő azt nagyon szereti, hogy itt mindennek megvan a helye, rendje. A szobatársnője korán ébred. Nagy nyögések és sóhajtozások közepette összekészülődik, és még kimegy a reggelihez. Amíg ő kint van, legalább egy fél óráig, a rejtvényfejtő maga alá tolja az ágytálat, és kaktuszt ültet. A nővér a megbeszélte időben benéz, kiviszi az ágytálat, amikor visszahozza kimosva, lefedve, nekilát, hogy megmosdassa. Az ő reggelijét mindig később hozzák be. Kérésére az erkélyajtó a legnagyobb hidegekben is résnyire nyitva van, a központi fűtés elbírja ezt, az ajtó biztonságosan ki van támasztva egy palack üdítővel. A legkedvesebb látogató egy feketerigó, az erkélyen, a párkányon jelenik meg. Leröppen ide, benéz, mintha azt mondaná: „nahát, egyesek kint vannak, mások meg bent vannak”, aztán huss, felröppen. (A rejtvényfejtő úgy találja, telenként egy kis szemrehányás van a tekintetében.) Ezután következik a rejtvényfejtés. Van bőven anyag. Az összes rejtvényűjság meg van rendelve. És még az itt lakók is hoznak, küldenek különböző újságokból rejtvényeket.

A rejtvényfejtő rossz alvó. Éjjel órákig bámul a sötétbe. Ilyenkor nagyon fáj a lába, meg mindene. Rendszerint csak hajnal felé alszik el. És majdnem mindig álmodik is. Hosszú, végeérhetetlen taggyűléseken vesz részt, ilyenkor a nagy figyelemtől majd szétrobban a feje, mert neki kell vezetnie a jegyzőkönyveket. Rossz váltóállításról, hibás tolatásról is gyakran álmodik, ilyenkor majd kiugrik a szíve. A múltkor viszont csodálatos, örömteli álma volt, valamit nagyon keresett, és megtalálta, de hogy mi volt az, azt már elfelejtette, mert amikor megtalálta, nagy boldogságában azonnal felébredt.

Újabban a rejtvényfejtés mellett nagy munkába kezdett. Egy nagy keresztrejtvényt akar összeállítani hagyatékul a többieknek. Tanulmányképen. A két fősora már megvan, és az egész nemcsak kiagyalta, de vonalzóval szépen meg is szerkesztette.

A fősorok: HUSZONKÉT ÉVE VAGYOK HALOTT, / VIGYÁZZATOK AZ EGÉSZSÉGETEKRE. Ezt persze csak a maga példányába írta bele, az örökül hagyott, szépen írt példányban minden kocka üres. A rejtvényen, amíg él, dolgoznia kell, mert jövőre, amikor a huszonharmadik év lesz érvényben (mindig a megkezdett év számít), a rejtvényben nagyobb átalakítás kell. Akkor a húszon... után nem három, hanem öt betű kell, és az előzőből nem használható egy sem, a következő évben négy betű szükséges, bár az „é” megmarad, az utána jövőben kevesebb, csak két betű van, bár a

„té” megmarad, a huszonhat esetében megmarad a betűszám és a „té” is marad, a legerencsésebb, legkönnyebb változtatás öt év múlva következne be, amikor is az „é” és a „té” is marad, csak a „ká” lesz „há”-ra kicserélve. A többi sort meg állandóan hozzá kell igazítani, hozzákombinálni, nem könnyű ez, nagy figyelmet és türelmet igényel.

A rejtvényfejtő elégedett a hagyatékával. Úgy érzi, ezt jól kigondolta. Hálásak lehetnek neki a többiek. Mert ez egy szép üzenet. Méltó hozzá, mert őt soha nem vezette egyéni érdek, őt mindig is a közösség boldogulása érdekelte.

Adonisz lázadása

– Na lányok, most végre kaptok egy adoniszi testet. – Ezzel a szöveggel rontott be a népszerű főorvos a műtőbe.

A lányok, azaz az asszisztensek, érdeklődve kapták fel a fejüket. Ugyan ki lehet az?

Hozzászoktak már a sok elesett, megnyomorodott, aszott vagy elhájasodott testhez (infarktuszokhoz, pacemakeresekhez), hiszen többnyire ilyenekre kellett felszerelniük a különböző kütyüket (műszereket).

– De előbb a nőt csináljuk meg, mert ő problémásabb lehet mondta a főorvos. Két egymással szemben álló műtőasztalra mutatott. – Az asszonyt tegyétek ide, a fiú meg ott legyen.

A nő már meg is jelent az ajtóban, a saját lábán érkezett, egy ápolónő kíséretében.

Először is lemeztelenítették, felfektették az asztalra és kezdték felhelyezni rá a műszereket. Kezein, a két lábán, sőt még a hasán is elhelyeztek mindenfélét. A mellkasán tappancsok, ez az EKG-hoz kell, az egyik karjába, a könyökhajlatba illesztettek egy granült, ami majd az infúziót fogadja be.

Az asszonynak a legjobban a rózsaszínű ruhacsipesz-szerűség tetszett, amit az egyik ujjára csippentettek, meg jópofa volt az az átlátszó csövecskéből álló vezeték is, amit az orrlyukaiba helyeztek el. Elégedetten mosolygott, mert akkor még nem tudta, hogy egy kamerát is le kell majd nyelnie.

Alapjában véve nyugodt volt. Őt most ütik majd ki negyedszer. Tudta, hogy utána sokkal jobban lesz. Annak is nagyon örült, hogy ráláthatott a testvezetékeivel kapcsolatos monitorra, ahol nemcsak a vérnyomásának és szívverésének adatait figyelhette, hanem a számára titokzatosnak hangzó „szaturáció” adatait is követhette. (A kíváncsiságát felkeltő kifejezést gyakran hallhatta kedvenc sorozatában, a Vészhelyzetben) Meg is kérdezte rögtön, hogy a mellette látható 94-es szám mit jelent. Nyót – felelte, nyögte a kis nyúlszájú asszisztensnő. – A 100 az optimális, nyugodjon meg. (Mindez az oxigénnel való ellátottságát jelezte.)

Lassan befejezték rajta a „szerelési”, előkészítési munkálatokat. A kis nyúlszájú magyarzatott is közben a hozzá beosztott tanuló kolléganőinek, akik nagyon is hegyezték a fülüket, mert hozzá kellett szokniuk tanáruk különös, orrhangú beszédéhez.

Közben belépett az ajtón az a bizonyos fiatalember egy másik ápolónő kíséretében. Csüggedten nézett maga elé, de a lányok mégis azonnal felismerték benne a tegnapi délután érkezett, rohangászó, ordító betege. A srácot a mentők a sportpályáról hozták be, ott lett rosszul edzés közben.

– Engedjenek szabadon, ezt nem tehetik velem. Követelem! Nekem jogaim vannak! – ordította. Úgy viselkedett, mint akit ártatlanul tartóztattak le. Vérvétel után karját lengetve rohogott a folyosón, és akkor is ordított. Fel kellett mosni a folyosót utána, annyira spriccelt a vér belőle.

Most már lecsendesülve érkezett. Talán valami gyógyszeres rásegítés is lehetett ebben. Csak akkor szólalt meg döbbenet, amikor elhaladt a meztelen női test mellett: „Oh, anyám, hát téged jól bekábeleztek.” Annyit ő is tudott, hogy ők ketten a „cardio versio”-ra váró betegek.

A főorvos erre odapattant és behúzta a lecsupaszított nő előtti zöld függönyt. – Úgy látszik, nekem kell itt az erkölcs-csösznek lennem – mondta nevetve, de egy kis szemrehányással is a hangjában az asszisztensnőknek. De azok csak a vállukat vonogatták, nem véletlenül nem huzigálták a függönyöket, mert az munkájukban, a szükséges ide-oda járkálásban zavarta volna őket.

Az adoniszi test a műtőasztalon feküdt. Valóban szépen fejlett, kidolgozott izomzatú volt a fiatalember. A nyúlszájú lány odalépett hozzá és kezdte felrakni rá a kutyüket. – Azt mondták, véglegesen le kell mondanom a versenysportról – szólalt meg Adonisz a lány tekintetét keresve. – Pedig csak most indult meg a karrierem. Az edzőm szerint igazi tehetség vagyok. Nagy jövő állhat előttem.

– Nyerni, nyem fékleges – simogatta meg a nyúlszájú. Filigrán, de jó formájú, szép szemű, sötét hajú lány volt. A felső ajka fölött egy forradás halvány nyoma, és ez a rész egy kicsit be is volt esve.

A fiú úgy érezte, hogy ebben az ellenséges, jogsértően viselkedő közegben ő az egyetlen, akiben megbízhat, akitől segítséget remélhet.

Mindkét „cardio versio”-t sikeresen hajtották végre. A monitoron megjelenő szívgörbe ritmusok megfelelőek voltak. Kétórás pihenés, megfigyelés után, saját lábukon (ahogyan jöttek is) mentek vissza a kórtermükbe, a nyúlszájú kíséretében.

A nő köntösét igazgatva még egy kicsit sietett is. Örömmel tapasztalta, hogy képes erre, mert pisilnie kellett. Ő az első kanyarban le is lépett.

Adonisz úgy érezte, nem szabad elszakadnia ettől a lánytól, mert ő sokban segítségére lehet. Talán rá tudja beszélni az orvosokat, hogy mégis adjanak olyan igazolványt, amivel a sportpályára visszamehet. Biztosan sok olyasmit tud, ami neki hasznára lehet, azt még az orvos is mondta, hogy nincs olyan szervi elváltozása, ami indokolna egy műtétet. Nem tudják, hogy mitől jött a rosszullét, az, hogy a pulzusa olyan szapora lett, hogy összevissza vert, majd kiugrott a szíve. De ez annál rosszabb, mert bármikor bekövetkezhet, és hát ugye, ha nincs orvosi segítség a közelben...

Adonisz elhatározta, hogy harcolni fog. A lány pedig igenis segítségére lesz ebben. És hát végül is nem csúnya lány, helyes ez a kis Nyő Sző. Bejössz nekem, nyuszikám...A teste jó, a száját meg lehet szokni, a szeme az kifejezetten szép, igen, az rajta a legszebb.

Élni veszélyes

A Split fölé emelkedő hegyvonulatok közötti nyeregben, csupa kőtől körülvéve emelkedik Klis (Kiissza) sziklavára. Most már, hogy utuk végéhez közeledtek, fellélegezhettek volna megkönnyebbülten, hiszen nemsokára leereszkednek a tengerszintre. És akkor vége ennek a kövek közé szorítottságnak, az életveszélyes kanyaroknak, a lélegzetelállító meredekségnek. A férfi lazított is kissé feszes, figyelemtől megfeszült testtartásán és a feleségére pillantott.

Ám az asszony ahelyett, hogy megnyugodott, felderült, mosolygott volna, komoran maga elé nézett, szeméből kövér könnycseppek peregtek.

– Mi a baj? – kérdezte a meglepett férj. – Mindjárt ott vagyunk. Egészen jól jöttünk. Pedig még esőt is kaptunk, nem is egyszer. – Az órát nézte a műszerfalon. – Ezt nem hittem volna, hogy ennyi idő alatt sikerül. Rekordidőben, ez igen. – Szeme sarkából a feleségét leste, várta a dicséretet.

Az asszony nem szólt egy szót sem, csak tovább itatta az egereket.

– Rosszul vagy? – kérdezte ijedten a férje.

– Nem, nem, nyugodj meg, csak még belegondolni is rémes, minden eszembe jutott, a borzalmak, a szörnyűségek, jaj, hogy mennyit szenvedhettek...

– Miről beszélsz? így nem tudok vezetni... Megállják valahol?

Nagy sóhajtás után végre megszólalt az asszony. – Hát a IV. Béla és családja. Tudod, együtt olvastuk, hogy a tatár elől ide menekültek. Az egész család, az egész nagy királyi háza népe. A férfiak lóháton, az asszonyok, a gyerekek, a málhák szekéren. Sokáig tarthatott az út, nem úgy, mint nekünk. Úttalan utakon küszködtek. Étlen-szomjan. Sírtak a gyerekek.

– Az étlen-szomjant azért nem hiszem. Jól fölpackoltak szerintem. Inni is tudtak. Bort biztosan hoztak magukkal. Aztán meg tele vannak forrással a hegyek.

Az asszony nem hagyta magát vigasztalni. – De a menekülések, a szörnyű veszedelem miatt betegek lettek, két kislányuk meghalt. A kis újszülöttet, Margitkát is azért ajánlotta fel Béla a jóistennek, hogy nehogy azt is rögtön elvegye.

– Nyugodj meg, nagyon kérlek, ezen már nem tudunk segíteni. – A férfi most kezdett igazán nyugtalankodni az asszony miatt. Mindig is érzékeny, félős teremtés volt, neki akkoriban, amikor megismerkedtek, épp ez tetszett meg benne. De ahogy telnek-múlnak az évek, ez a félsz egyre erősebb. Most is például elhozhatták volna magukkal az unokájukat, az ötéves Balázst, ha az asszony vállalta volna, ha nem félne ennyire.

– Olyan érdeklődő az a gyerek, mindent ki akar próbálni, hidd el, hogy még ketten sem bírnánk vele. Fiúgyerek – tette hozzá nyomatékosan, mert úgy vélte, sokkal könnyebb volt annak idején az ő szófogadó kislányukkal.

Hát ilyen nyuszi az ő felesége. Annak idején tetszett, hogy védelmet keresett nála, hogy őt olyan erősnek gondolta. Csak nagyon lassan kezdi megszokni az itteni tengerparti környezetet rácsodálkozva az idegen emberekre, tengervízre, ami szokatlan, mindenre.

Sokat kellett unszolni, hogy végre a tengerbe merészkedjen. Pedig fürdésre teljesen biztonságos, rendben tartott, cápahálókkal körbekerített, homokos részt választottak.

Nem nagyon sétált egyedül, ahhoz túl óvatos volt, csak ült és nézegetett. Ha nem is mondta, ő tudta, hogy azt rendezgeti magában, milyen lenne, ha az unokája is itt volna.

Az egyik nap egylábú, csonka férfi jelent meg a strandon. Ismerős lehetett neki a hely,

mert vidáman baktatott két könyökmankójával. A móló végére érve leült, levette azt az egy cipőjét és a ruháival meg más holmijával gondosan egy kupacba rakta. Amikor a vízbe ereszkedett, már nevetett örömeiben. Hanyatt fekvé lebegett a vízen, felemelt karjával integetve, a félénkebb fürdőzőket bízta.

Az asszony figyelmét a férje hívta fel a bátor férfiúra épp akkor, amikor ő gondolataiban egy másik bátor férfiúval, az unokájával volt elfoglalva. Felidézte legutóbbi közös élményüket, amikor ő ment a gyerekért az óvodába, hogy a lánya, miután végzett a munkájával, tőlük vigye majd haza. Az unoka számított a kényeztetésre, és kérte, hogy a Balázs kedvencének nevezett máglyarakást egy kicsit tegyék be a mikroba. Így is történt, de mivel egyidejűleg túl sok volt a terhelés, áram nélkül maradtak. Leállt a mosógép, elhallgatott a tévé, a rádió, kialudt a villany.

– Mikor jön haza papó? – érdeklődött a gyerek. – Nálunk a villanycsináló az apa.

– Mondd csak, Balázskám, te is hallottad, hogy „klatty”?

A kisfiú bólintott, és az előszoba felé intett. Onnan hallatszott a „klatty”.

– Akkor csak a biztosíték, nem is csoda, sok volt szegénynek, de ezt mi is megcsinálhatjuk, ha elég bátor vagy – mondta a bátor mamó. Elővette a takarítószekrényből a partvist, és a magasban lévő műanyag tábla egyik lefittyedt kallantyúja felé nyújtogatta.

– Én is foghatom? – kérdezte a gyerek, és máris megmarkolta a partvisnyelet.

Megszólalt a rádió, világított a lámpa.

– Bátor, ügyes kisfiú vagy – dicsérte meg a nagyanyja.

– Ja, én tényleg bátor vagyok. Hárman vagyunk bátrak az óvodában. Én, az Attila meg a Krisztián. A Joci az nem. A Joci az gyáva.

– Ki mondta ezt, az óvó néni?

– Nem. Az Attila.

Elmosolyodott. Jólesett felidéznie ezt a jelenetet. Elhatározta, hogy bemegy a vízbe megmártózni. Bandukolni kezdett befelé. Mellette egy apa vezette kislányát kézen fogva. A kislány lassan csúsztotta a lábát a finom talajon. Boldognak látszott, de valahogy olyan különös volt a mosolya. Akkor vette észre, hogy a gyerek vak. A kislány hirtelen megállt, eleresztette az apja kezét, és egyedül ment tovább átszellemült arccal. Az apa előtte lépkedett, de a lánya felé fordulva. Örül a lánya boldogságának.

Amikor egy hét elteltével hazafelé tartottak, megkérdezte a férfi a feleségét, mehetnek-e Klis felé, mert arra valamivel rövidebb, meg könnyebb is, mert ismerik az utat. Az asszony bólintott, de amikor ismét a sziklák között kanyarogtak, eltört a mécses. Nyelte a könnyeit, egy hangot sem adott ki magából, nehogy észrevegye a férje.

De csak észrevette: – Nocsak – mondta –, már megint a IV. Béla? Én is sajnálom, hidd el, küzdelmes élete volt, az a sok viszály. Hirtelen elnevette magát. – És még a tatár is megkergette...

– Te most ne foglalkozz ezzel. Te csak az utat figyeld, Béla. – Az asszony rémülten kapaszkodott a mellét keresztező biztonsági övbe. Beleszédült a kanyarokba. „Jaj, istenkém, csak ezt ússzuk meg.” Megfájdult a feje. Halálfélelem gyötörte. Élni veszélyes.

Az indián varrónő

Ma megint élem toppant. Életem válságos pillanataiban mindig megjelenik. Sokszor nem is tudom, hogy válságos helyzetben vagyok, de a megjelenése elgondolkodtat, vizsgálatra késztet. Elvégre nem akárkinek a megjelenéséről van szó. Mert ő egy látnok, aki amikor tevékenykedik, sőt mielőtt még belekezdene a ténykedésébe, már látja a jövőt.

Az acapulcói tengerpartról igyekeztünk felfelé, hogy a déli forróságából szobánk hűvösébe meneküljünk, amikor életem állt, és szigorú tekintetével megálljt parancsolt.

– Ha! – kiáltott fel, karomat megragadva. Én igyekeztem udvariasan kiszabadulni, de ő volt az erősebb. Szatyrából valami színes holmit rántott ki és rám borította. Én, kihasználva, hogy már nem a karom szorítja, hanem igazgatja rajtam a szétterített valamit, menekülésre fogtam volna a dolgot, de nem tudtam felemelni a jobb talpam, mert mezítláb lévén, beleragadtam egy, a forró aszfaltban megolvadt rágógumiba. A láb kellékeit, a papucsaimat, a kezemre húztam. Ugyanis itt, a tengerparti mély homokban nem lehetett papucsban közlekedni. Mezítláb értem fel tehát az autóra, hol már ott álltak fürgébb társaim, és intettek, hogy most kell átrohanni, mert most mutatkozik egy pillanatnyi szünet az autóforgalomban.

Én át is rohantam. Ő akkor állított meg. Farkasszemet néztünk egymással. Sűrű, szárnyas szemöldöke alatt szúrós tekintettel vizslatott. Idősödő, nagymamakorú indián nő volt. Sötét haja közepén elválasztva, izmos alakján valami lepelszerű ruha, egyetlen fegyvere egy színes csíkkal ékesített háncsszatyor.

Társaim megint rám kiáltottak, mint notórius lemaradóra. Az indián asszony legyintett, és hagyta, hogy elmenjek. Mintha kicsit rám is mosolygott volna.

Másnap már a strandon találkoztunk. Az indián asszony egyenesen felém tartott. A homokban hevertünk leterített takarókon. Ő mellém guggolt (azt már tudtam, hogy az indiánok akár órákig is tudnak guggolni) és csikos szatyrából elővette azt, amivel tegnap megállított. Intett, hogy álljak fel, ő is felállt, és öltöztetni kezdett.

A rám adott holmi trikóselyemből készült lapszoknya és egy kötőpántokkal ellátott boleró volt. A fekete alapon hosszú szárú sárga virágok indáztak. Az volt a legbámulatosabb az általa kreált öltözetben, hogy nemcsak beborította, de formálta is az alakot.

Sokan voltak akkor a strandon, többen nem is érték be a távolról méregetéssel, hanem egészen közel jöttek, és úgy szemlélték a varázslatot. Valaki tapsolni kezdett. A bámulók közül többen is folytatták a tapsot. Kérték, hogy vegyen elő újabb ruhát a szatyrából, de abban több ruha nem volt.

– Tomorrow, manana – mondta az indián asszony. Két nőt ki is választott a hirtelen támadt tömegből, körbeforgatta, közben alaposan megszemlélte őket. Az egyik csüggedt tekintetű idősebb nő volt, vörösre festett haja tövén széles fehér csík virított. Aszott, indaszerű karjait keresztbe fonta a mellén, de hatalmas, ráncos kebleiből csak

keveset sikerült eltakarnia. A másik, fehér bőrű, rózsás arcú fiatal szőke nő volt, de terjedelmesen kövér.

A kiválasztott két nő izgatottan várta a holnapot, miközben mindenki engem csodált, és társaságunknak az az illusztris tagja, aki eddig figyelemre sem méltatott, megjegyezte, hol bujkáltam eddig, miért nem láthatta eddig, milyen szép vagyok.

Amikor másnap az indián varrónő megjelent a strandon, a kiválasztott két nőnek ruhát is hozott.

A szőke, rózsás arcú kövér apró, világoszöld virágokkal ékesített fekete ruhát kapott, a fáradt arcú fekete ruháján pedig néhány lila orchidea indázott, viselőjét magát is különleges egzotikus növényre változtatva.

Megszépítette, királynővé varázsolta őket, a divatbemutató most is nagy tapsot kapott.

Az indián varrónő elégedetten mosolygott, az ő szegényes, de színes öltözéke a szokásos indiános mértani formákkal volt díszítve, afféle otthonias munkaruha volt.

Eltűnődtem, vajon magányosan él-e vagy eltartandó nagycsalád miatt szorgoskodik-e ennyire. Errefelé tíz gyerek is van egy átlagos családban, tizenéves koruk elejétől ötvenes éveikben járva is folyvást szülnék az asszonyok. Igaz viszont, hogy hat-hétéves korától már sok gyerek önfenntartó. Elhagyott, kidobott ruhaneműt, papucsot mindig lehet találni itt-ott, a tenger gyümölcseihez, banánhoz és más gyümölcsökhöz is hozzájuthatnak bárhol. Koldulni pedig vidáman és öntudatosan mindenki szokott, aki rászorul, nincs abban semmi megvetnivaló. Az éghajlat is kedvez az esetleges fedélnélküliségnek, a természet különleges szépsége pedig, ami gazdagot és szegényt egyaránt körülvesz, nagy testi-lelki támogató.

Odáig jutottam elmélkedésemben, hogy az indián varrónő valószínűleg maradékokat vesz meg pár fillérért és azokat szabja ki, varrja meg a lehetőségek szerint egy képzelt vagy kiválasztott alakra. A ruhadarabok megkomponáltsága szembetűnő. Egy művész ihletett tudatosságával alkot, amikor felfogja vagy elképzeli a ruha majdani viselőjének legbensőbb énjét, egyéniségét, amit neki kell érvényre juttatnia.

Lehet, hogy festeget is otthon, szépen díszített varázskunyhójában, házilag szőtt szőnyegek is vannak, mert annak is mesterei az indiánok, meg a különböző növényi fonatokból készült használati tárgyaknak, a mindenféle kerek és láda formájú tárolóknak. Tekintetében az alkotó ember öröme és büszkesége, nem, ő nem olyan meggyötört, megtiport, mint a civilizált világbeli alkotók.

Megőrzöm alakját emlékezetemben, és a tőle kapott ruhát nehéz pillanataimban mindig, ha csak otthon, ha négy fal között is, de vigasztalásul felveszem. Hordom. Erőt merítek belőle, több vagyok általa. Benne diadalmas vagyok. Nem vagyok megalázható.

Ja. És még valami. A szokásos szűrővizsgálaton megtudtam, hogy rákom van. Az orvosok biztatnak: van remény a gyógyulásra. Hát én meg úgy gondolom: vagy igen, vagy nem. Végredeletet írok, fontos nekem, melyik holmim kié legyen. Egy valamit nem adhatok másnak. Arról rendelkeztem, hogy az indián varrónő ruhájában temessenek el. Elvégre ez a legtöbb, ami eddig nekem adatott. Mert ebben lenyűgözően szép vagyok. És ott, akkor, szépnek kell lennem.

A sínek felragyogtak

Szokás szerint ott állt meg a biztonsági sávban, egészen a szélén ennek a figyelemfelkeltő csíknak. Az alagút kanyarját fürkészte, ahol egy lámpa előzetes jelzése nyomán a sínek felragyognak.

Sokszor-sokszor megbeszélte már magával, hogy csak így, egyetlen ugrással lehet véget vetni az őt ért sokféle bajnak. Mert ő senkinek sem fontos, nem néz rá senki. Senki fel sem hívja.

Az állása borzalmas, az anyja örökké szidja, mást nem tud mondani, csak azt: gondolkozz reálsan. A barátnője is folyton magyaráz, hülyéskedik, folyton csak azt a „gomb ház, ha leszakad” szöveget nyomja. Az a dög pedig, az ő egykori szerelme mindig azt hajtogatja: „Nincs igazad.” Véget kell vetni ennek az egésznek, elvégre ő már nem gyerek, önálló akarata van.

Miért kell folyton azzal foglalkozni, hogy igazam van vagy nincs igazam? Szenvedek, akárhogy is van. Azt akarom, hogy szeressenek, hogy megvigasztaljanak. De erre nem képes senki, csak arra, hogy kioktassanak.

Ott állt egészen a szélén a biztonsági sávnak, amikor a kanyarban felgyulladt a lámpa és a sínek felragyogtak.

Hirtelen rántást érzett hátulról. Megfordult. Pöttöm kis ember volt, aki visszahúzta. – Te nem tudod, hogy nem szabad odaállni a biztonsági sávba. Tilos! Veszélyes! – Még legyintett is egyet a szemüveges nyolcéves kislány, amikor azt kiabálta: – Hülye vagy!

Ő meg csak nézett rá megdermedve. A gyerek pápaszemet viselt, a szemüveg hosszú szárai a füle mögül felkunkorodva kanyarodtak az arcába. A gyerek kezét fogva ott állt mögötte az anyja, viseltes ruhájú, szürke kis nő, olyan tipikus, gyermekét egyedül nevelő anya. Rámosolygott zavartan, és azt mondta: – Bocsánat.

A gyerek még mindig meredten nézte, és azt kérdezte: – Néni, te süket vagy?

Beszálltak. Ő meg ott maradt. Az ajtónál állt meg a kislány és a mamája. Biztosan hamarosan leszállnak. A gyerek szájmozgásából leolvashatta, újra azt kérdezte: – Süket vagy?

A mozgólépcső felé vette az irányt. Határozottan úgy érezte, mintha megérkezett volna.

Talán igaza van a barátnőjének azzal a gombházzal... Talán abban is igaza van, hogy lehetne egy kicsit türelmesebb is, hátha mégis felhívja.

Mindenesetre a metróba egy darabig nem jön le. Meg lehet oldani másképp is a közlekedést, persze úgy bonyolultabb, de biztonságosabb. Rossz hatással van rá ez az alvilági közlekedés. Neki a felszínen kell maradnia.

A lefelé tartó lépcsőn egy szerelmespár csókolózott. Tulajdonképpen a lány akarhatta, mert ő volt a fiú nyakába borulva. A fiú, bár átkarolva tartotta a lányt, nyitott szemmel bámult maga elé. Lehet, hogy ő nem olyan szerelmes, de az is lehet, nem akarja kockáztatni, hogy a lépcső aljára érve elbukjanak.

Az élet még neki is, a már huszonöt évesnek is tartogathat meglepetéseket. Lám, most is volt valaki, aki figyelt rá, egy kis szemüveges őrangyal. De a biztonság kedvéért majd csak akkor jön le a metróba, ha a mozgólépcsőn csókolózhat.

Fantomérvés

– Halló...

– Halló...

– Halló, Icukám, te vagy?

– Miért, kit vártál, ez a mi telefonidőnk már régóta, te meg még meg sem ismered a hangomat.

– Miért, mit mondtál?

– Mit mondtam volna? Halló, azt mondtam.

– Ne haragudj, egy kicsit elgondolkoztam.

– Álmodoztál, mi? Te hívást vársz onnan.

– Hát, mi tagadás, igenis nagyon is várom. Vártam.

– De hát ilyenkor. Hat óra a különbség az időeltolódás miatt. Most itt reggel kilenc, ott meg hajnali három óra van.

– Én nem akadnék fenn ezen, hátha nem is aludt éjszaka. És jólesne neki, ha hallhatná a hangomat.

– Mikor beszéltek utoljára?

– Nem olyan rég. Tavaly.

– Nem tavaly volt az, legalább három éve annak.

– Na és aztán, mit számít az, én nem számolom az éveket. Ezért lehet, hogy egy kicsit össze is keverem őket. Tény, hogy felhívott. És meg is látogatott.

– Persze, öt évvel ezelőtt.

– Ezt honnan veszed?

– Pontosán tudom, mert akkor volt festés nálam.

– De hiányzóm neki. Érzem. Nagyon szeretné hallani a hangomat. Ezt mondta.

– Mikor mondta?

- Mikor is? Te az évek múlásában jobban benne vagy.
- Én nem emlékszem erre.
- Nem meséltem volna?
- Mondok neked valamit, Erzsikém, ez fantomérzés.
- Micsoda?
- Hát, tudod, levágják a lábadat, te meg azt érzed, hogy viszket, meg, hogy benőtt a köröm rajta, meg hogy elzsibbadt.
- Gonosz vagy, Ica! Miért akarod, hogy levágják a lábamat, nekem egészséges, szép lábaim vannak.
- Voltak.
- Ne szemtelenkedj, igenis vannak.
- Hát jó, azt hiszel, amit akarsz.
- Hiszem és tudom, neki nincs más, csak én.
- Meg a gyerekei, meg az unokái. Még barátai is vannak.
- Az más. Én mégis hiányzóm, bármelyik percben felhívhat. Megnyugodtam, amikor a konyhába is tettem telefont. Ha főzés közben nagyon sustorog valami, a csengetést akkor is halljam.
- Ilyen fontos neked?
- Na hallod, az életem függ tőle.
- De hát nem is volt köztetek semmi, már úgy értem, semmi olyan komoly, hogy elvett volna.
- Nehéz idők voltak azok. Ő nem tudta volna elviselni, hogy nekem nélkülöznom kelljen. Ő abba belepusztult volna.
- Mással kezdett új életet, meg te is mással.
- Mit számít az, ami volt, elmúlt.
- Bizony, már tíz éve, hogy a férjed, a szegény, jó Gyulus meghalt.
- Így igaz, most már szabad vagyok. Teljesen szabad.
- Arra nem gondolsz, hogy őt is utolérhette valami betegség, vagy urambocsá! Tán még meg is halt?
- Ugyan, ő egy egészséges, szép, fiatal ember.
- Fiatalos. Öt évvel ezelőtt legalább is az volt.
- Az mondta nekem, lehet, hogy ezt már említettem, hogy én semmit sem változtam.
- Így igaz, Erzsikém, mintha egy párszor már mondtad volna. Mit is akartam kérdezni? Eljössz a holnapi ÖTYÉ-re, a kis cukiba?
- Hogy kérdezhetsz ilyet, amikor nekem itthon kell lennem telefon ügyeletben. Bármelyik pillanatban hívhat. Megálmodtam.

Szívtűz

A nő a fölé hajló fogorvosra vetette riadt tekintetét. A férfin világoskék maszk volt meg speciális orvosi nagyító szemüveg, úgy közeledett gumikesztyűs kezével. A nő szájában nyálszívó volt és egy olyan műszer, amivel az orvos a fogait felváltva kopogtatta és kapargatta.

Mikor lesz már vége, töprengett a nő, nincs kiszolgáltatottabb helyzet, mint odaülni abba a bizonyos székbe a nőgyógyászatban vagy a fogorvosnál.

– Ez mozog – közölte az orvos –, mármint a bal oldali alsó szemfog. – Igazolásképpen most az ujjaival mozgatta a renitens fogat. A nő verdeső szempillájával jelezte, hogy tud róla, már ő is észrevette, de kérdő tekintetéből az is kitűnt, hogy nem érti a dolgot.

– Nincs nagy baj – folytatta az orvos –, a fogainak az állaga jó, itt alul van egy kis fogkövesedés, azt eltávolítom, és rendben is vagyunk.

A nő megkönnyebbülten nyújtózott el a fekvőszékben, némán tűrte az orvos ténykedését, az nagyon tetszett neki, hogy a férfi elmagyarázta, mit miért csinál, és mi lesz a következő művelet. Gyorsan végeztek.

– És mi lesz a mozgó foggal? – kérdezte a nő reménykedve, hogy kikászálódhat a fekvőszékből.

– Miután nem fáj és nem gyulladt, nem szükséges röntgent csinálnunk – vélte az orvos –, az ínycsont lazult meg körülötte, öblögessen langyos zsályateával, hátha attól a foga visszaszilárdul.

Az orvos felegyenesedett, lehúzta álla alá a maszkot.

– Nyújtsa ki a nyelvét, legyen szíves – nyomta vissza a székbe a már oldalára forduló, felkelni készülő nőt.

A nő megjéjt. Mostanában sokat hallani szájüregi rákokról. Talán ezért akar még vizsgálgatni ez az orvos.

– Szívtűz – mondta a férfi. – A nyelve hegye egy kicsit piros. Keressen fel egy kardiológust, a cukrát is ellenőrizni kellene, a nyála egy kicsit habos.

– Szívtűz – ismételte elgondolkozva a székben feltápáskodó nő –, ez a kifejezés biztosan a keleti orvoslásból való.

A férfi bólintott. – Szükségünk van a keleti tudományokra is, bár nem eszerint gyógyítunk.

– Én szimpatizálok a keleti tanokkal, nem lehet lebecsülni az évezredek alatt összegyűjtött tapasztalatot.

A nő már az ajtóban állt, boldog volt, hogy ilyen könnyen megszabadult.

A lépcsőn lefelé menet az órájára pillantott. Elégedetten állapította meg, hogy még időben végzett. A rendelőintézet közelében lakott, és a munkahelye a lakásán volt.

– Megjöttem, Minike, nem kell átjönnöd, majd én nyitok – szólta be a szomszéd lakás nyitott konyhaablakán a folyosóról. Régimódi körfolyosós bérházban lakott, itt többnyire barátságos viszonyban voltak egymással a régóta ott lakók.

Kinyitotta a „Matyi másolója” cégtáblával jelzett ajtót, és vidáman bevágott.

Cége, vállalkozása alig egy hónapja működött csak, de már ígéretesen beindult. A kiírás szerint vállalja szórólapok, reklám- és propagandaanyagok készítését, iratok sokszorosítását, színes nyomtatást, hajtogatást, fűzést, spirálozást. Az árajánlat a hasonló cégekhez képest mérsékelt volt.

Gyorsan átöltözött, magas sarkú cipője helyett gyógypapucsba bújt, és etetni kezdte a másológépet a felstószolt anyagból. Nemrégiben szabadult meg régi munkahelyétől, jobban mondván azok tőle, hosszú ideig egy külkereskedelmi cég német és orosz levelezője, ügyintézője volt, de nem tudott eleget tenni munkaadója azon kérésének, hogy tanulja meg mielőbb az angolt, mert alkalmazása így nem gazdaságos. Hát, nem ment az angol... Az új nyelv megtanulásához sem ideje, sem ereje nem volt. Talán azért, mert a magánélete teljesen felborult. Édesanyjáról egy évvel ezelőtt kiderült, hogy rákbeteg. Nyelőcsőrákban szenvedett. A baj felfedezésétől haláláig már csak fél éve volt.

Amikor anyjának betegségét közölte vele a vizsgálatot végző orvos, Matyi, azaz Matild otthagya élettársát és hazaköltözött. Sem az összeköltözésből, sem a szétköltözésből nem csinált nagy cécót. Élettársa, akivel hat évig együtt lakott, a kollégája volt. De nála szerencsésebb, megbecsült munkatársnak számított, mivel „angolos” volt. Annak idején, amikor összekerültek, a férfit épp elzavarta a felesége, aki férje állandó utazgatásaira ráunt. – Értsd meg, én élni szeretnék, te meg soha nem vagy itthon – közölte tömören az asszony, és ebből a férfi számára teljesen nyilvánvaló volt, hogy neki fel is út, le is út. Matyi segített neki albérletet keresni, aztán a válóper után hozzájutottak egy másfél szobás lakáshoz. Az összeg előteremtéséhez Matyi is hozzájárult, mert a férfi fizetéséből nem sok maradt: a két gyerek után fizetett gyermektartás nagy érvágás volt. A férfit nagyon bántotta, hogy kamasz gyerekei meg sem próbálkoztak szüleik összebékítésével, csak annyit mondtak búcsúzóul, szorosan anyjuk mellett állva, hogy ők is élni szeretnének.

Hát persze. Mindenki élni akar. Matyi befejezte a másolást. Elérkezett az ebédidő. A cégtábla kiírása szerint egyórás ebédszünetet tartott. Az ebédelés, amióta visszaköltözött szülei lakásába, Minikénél (Herminnél), a szomszédnőjénél zajlott. Minike, aki életkorban az anyja és az ő életkora távolságának közepén volt, immár nyugdíjasként sokféle ügyeletet vállalt. Míg kórházba nem került Matyi édesanyja, nála segédkezett, de gyerekekre is szívesen vigyázott, Lacika, kilencéves kisunokája gyakran nála tartózkodott. A bevásárlásokat és egyéb ügyintézéseket a két háztartás számára Matyi végezte, Minike főzött, ha kellett, Matyinél is takarított. A megbeszélte ebéd mára lecsó és meggyes rétes. Minike igen jól főz és a konyhája is barátságos. A modern konyhapultokon régi háztartási eszközök is helyet kaptak. Rézmozsár, tekerős kávédaráló, feliratos porcelán fűszertartók meg régi színes csiszolt üvegpalackok. Miután nyári szünet volt, Lacika éppen itt nyaralt és nagyon várta, hogy Matyi átvigye a másolóba magához. A könnyen kezelhető gép elbűvölte a kisfiút, áhítattal töltötték el a gépből kikerült kész, felmelegedett lapok. Ha Matyinak el kellett mennie valahova, Minike vette fel a megrendeléseket, és még azt is megtette, hogy elkészített néhány sürgős, nem nagy mennyiségű másolatot. A két nő az anyagi elszámolásban mindig korrekt és elégedett volt. Csak Lacikában volt némi ingerencia arra, hogy túllépjen a számára kijelölt határokon. Néha, amikor a megrendelők megpillantották az ott ténfergő kisfiút, és megkérdezték, hogy ő-e a Matyi, akkor sunyi módon hümmögött vagy aha-val válaszolt.

A jól sikerült ebéd után Matyi visszavonult, fogat mosott, zsályateával öblögetett, és rémülten látta, hogy foga, ez a komisz bal alsó szemfog, egyre jobban mozog. Mérgelődött egy kicsit, mert ha nincs ez a kellemetlenség, akkor ő igazán boldog lenne,

nyugodt és boldog.

Nehéz év volt mögötte. Nem könnyű végső útjára elkísérni egy haldoklót. Bár az anyja túrta a szenvedést, nem panaszkodott, végül mégiscsak be kellett vinni a kórházba, amikor már nyelni sem tudott. A betegség kiderültétől kezdve Matyi mellette volt, és még akkor sem ment vissza élettársához, amikor anyja már nem volt otthon. Képtelenségnek tartotta volna, hogy a mindennapos kórházba járásra ne otthonról induljon. Élettársa megértette ezt, általában mindenben egyezett a véleményük, régi kollégák voltak, amikor összekerültek, mindent tudtak egymásról. Hogy együttélésük alatt külön mentek szabadságra, természetesnek tűnt. Matyi az anyjával rendszeresen egy gyógyfürdőbe utazott, a férfi külföldi utakra vitte gyerekeit, oda, ahol valamiféle ismeretsege volt. Hasonlóképpen teltek a karácsonyi ünnepnapok. Amikor Matyit faggatni kezdte az anyja, hogy meddig mehet ez így, ő azt felelte: akármeddig, mert neki ez így megfelel, így jó.

– Ne mondd ezt, anyukám – nézett rá felháborodva az anyja Szép vagy, fiatal vagy, hogy lehetne ez így neked jó.

Pedig Matyi őszinte volt, semmivel sem akart többet, mint amennyit kapott. A férfi jó szexuális partnernek bizonyult, útjairól mindig örömmel tért meg, és ajándékokat is hozott, de ha elutazott, hiányérzetet akkor sem okozott. Kapcsolatuk problémátlannak mutatkozott, jókat tudtak nevetni, és mindig őszinték voltak egymáshoz. Az fel sem vetődött, hogy összeházasodjanak. Azt gondolták, a „papír” fölösleges. Annál meglepőbb volt, hogy Matyi anyjának halála után, amikor már a temetés is lezajlott, a férfi elmondta, hogy talált valakit, egy fiatal nőt, aki nem tud nélküle élni, gyereket vár tőle, azt sem bánja, hogy ő gyakran utazik, boldogan fogja várni egyedül is, meg később, majd a gyerekekkel együtt.

Matyit egy kicsit megmosolyogtatta a férfi ijed arcú vallomása és könnyektől elhomályosult tekintete, amikor azt erősítette, hogy ettől az ő kapcsolatuk nem változik meg. Az ő barátságuk örök. Rám mindig számíthatsz – bizonygatta –, anyagiakban is – tette hozzá nyilván a közös beruházásokra gondolva. No, ettől a képtelen fogadkozástól Matyi még fel is kacagott.

Nem ment vissza tehát, sok elintéznivalója nem is volt, hiszen anyja ápolása miatt már lényegében visszaköltözött. De új életet kezdeni mégis csak nehéz. Az öreg bútorokat simogatta esténként a félhomályos szobában, valahogy megnyugtatta őt az a komor masszívság, ami a bútorokból sugárzott. Így teltek-múltak a napok. Színeket fogok idehozni, és „feng shui”-t, fogadkozott. Beiratkozott egy jogatanfolyamra, és esténként, amikor lefeküdt, egy Tibetről szóló könyvet olvasgatott.

„A születés is szenvedés, a vénség is szenvedés. A halál is szenvedés. A bánkódás, a zokogás, a vergődés s a levertség megint csak szenvedés. S az is csak szenvedés, hogy amire vágyunk, azt meg nem találjuk.” Becsukta a könyvet, kiugrott az ágyból. Furcsa módon megvidámodott az olvasástól. A szobában volt egy régi konzolos tükör. Elé ugrott. Beletúrt csíkosra festett hajába, az eredetileg sötétbarna hajban több vöröses és szökés csík világított. – Miért tetted ezt, anyukám? – kérdezte tőle az anyja, amikor meglátta a lánya fején a sok színes fücsomót. – Öszülök, anyukám – felelte ő –, és a fodrász azt mondta, hogy a kezdődő öszülés így eltüntethető. Öszülsz, kislányom? – döbönt meg az anyja. – Hát az hogy lehet? Én nem öszülök. – Nem is öszült, csak haldoklót.

Matyi kinyitotta a száját, és megnézte a fogát. Azt a bizonyosat. Egyre jobban mozgott. Nem vacakolok vele, gondolta. Kihúzatom. Másnap reggel elment az orvoshoz.

– Mi lesz, ha kihúzatom? – kérdezte az orvost.

– Akkor fogpótlást alkalmazunk. A mellette lévő fogat lecsiszoljuk, az lesz a pillérfog. Azért előtte egy röntgent még csinálunk.

A röntgen semmiféle gennyesedést nem mutatott. A meglazult, majd kihúzott fog különben erősnek látszott és fehér volt.

Miközben az orvos Matyival foglalatzkodott, elmesélte, hogy nemcsak a keleti filozófiákhoz és gyógy módokhoz vonzódik, de a keleti harcművészetbe is belekóstolt. Aikidózott. A nő kérdő tekintetere azt felelte, szüksége van rá. Természetesen védekezésből, mert az aikidó önvédelmi küzdősport. Itt a védekezésben nincs szerepe a rúgás- és ütéstechnikának, ez a legbiztonságosabb önvédelmi módszer, az utánengedés művészetének is nevezik, magyarázta az orvos.

A foghúzás után még várni kellett néhány hetet, hogy a seb begyógyuljon, és a fogpótlásra alkalmas megfelelő állapot beálljon. Ezalatt Matyi kifestette a lakást, bútorokat újítottatott fel, s szőnyeget, bútorkárpitokat tisztíttatott. Régóta esedékes dolgok voltak ezek, ő már előbb akarta, csak az anyja kérésére állt el a dologtól. „Majd akkor csináld, anyukám, ha én már elmentem. Én már nem bírnám ki ezt, nyugalmat akarok.” Matyi, ahogy járt-kelt a régi lakásban, képzeletében mindig az anyja hangját hallotta, az anyja beszélgetett vele, mindig mondott valamit.

Aztán épp a nagy munkák kellős közepén kapott egy képeslapot. A lap képes felén: virágcsokor. A másik oldalon a szöveg csak ennyi: „Boldog születésnapot! Dr. Istók”

Matyi nagyon meghatódott. Ő maga majdnem elfelejtkezett a születésnapjáról. Egykori élettársa sem köszöntötte, lehet, hogy külföldön volt. De hogy írhatott neki az orvos? Persze az adatai, a laccíme a rendelő számítógépében megtalálhatók. Azért az egész egy kicsit furcsa volt. A doktor magas, széles vállú. A feje a rövidre vágott haja miatt kicsinek tűnik. Olyan mint egy modern szobor. Hogy juthatott eszébe ilyesmi egy fiatal férfinak? A doktor nála jóval fiatalabbnak látszott. Hány éves lehet? Harminckettő? Harminchárom? Esetleg harmincöt... Ő meg már elmúlt negyven, és olyannyira el, hogy a köszöntésre szolgáló alkalom éppen a negyvenegyedik születésnapja volt. Matyi azzal nyugtatta magát, hogy ez csak szimpla udvariasság. Azért furcsa ez egy kicsit egy állami fogorvostól. Valamelyik nap majd beszalad a rendelőbe, és akkor megköszöni, meg annak is eljött az ideje, hogy hozzákezdjenek a fogpótláshoz.

A fogpótlás jól sikerült. Matyi hálájának kifejezéséeként vitt is egy szép ajándékot. Kínai képeket tartalmazó szép kiállítású kötet volt, és minden képhez egy vers is társult. A férfi örül neki, de jelezte, hogy belelapozni most nem tud. Matyi, mikor kijött a rendelőből, megszámolta, hogy nyolcán ülnek a doktorra várva a folyóson.

Miután szépen elrendeződtek a dolgok, és a lakás rendbetételén is túljutott, Matyi felhívta az orvost. Szerencséje volt, hogy a telefont nem az asszisztens nő vette fel, hanem dr. Istók. Megnyugodva fogadta a választ, hogy az új foggal nincs probléma. – Hát akkor mondta –, akkor azért kér egy időpontot? – Most én adnék időpontot – hangzott a vonal túlsó végéről. – Ma este hétkor, tudja, hol lakom. – Nem lehetne egy kicsit korábban? – kérdezte az orvos. – Délelőtti vagyok, és hazamenni nem akarok, mert vidéken lakom. – Sajnos, nem – felelte a nő. – Mert én meg este hatig dolgozom. – Hát jó mondta a férfi. – Hétkor ott vagyok.

De miután befejezte a rendelést fél kettőkor, nem tudta eldönteni, mit csináljon. Mindenekelőtt megebédelt egy gyorsbüfében, majd egy gyógyfürdőbe ment, hogy

szauházzon és meditáljon. Anyja, amikor hazatelefonált, megérezte a fia hangjából a fordulatot, megnyugtatta, hogy tegyen, amit jónak lát, ő nem izgul, csak holnap is telefonáljon. Anyja reagálása meglepte dr. Istókot, aki most először jelezte anyjának, hogy randevúja van este hétkor. A mama szinte ujjongott. Nemigen beszéltek a fia magánéletéről. Közös családi házukban a doktornak elkülönített lakrésze volt, de itt hölgyvendégeket soha nem fogadott. Kereshetnél már valakit magadnak, kisfiam – mondogatta az anyja. – Úgy érted, hogy találhatnék? vélte a fia. Az anya bólogatott. Nagyon nem tetszett neki, hogy a fia szépen berendezett, könyvekkel borított szobájában a falon csak egy teát töltő, kimonóban kuporgó japán nő képe volt. De ezért külön nem szólt. Kőműves férjével nagy házat terveztek fiuknak, és benne egy szép rendelőt. Az apja mindig is úgy készült, hogy majd ő építi meg a fia házat, de ezzel már kicsúsztak az időből. Most már beérték volna azzal is, ha ők szervezhetik a dolgot. „Mikor nősz már meg a Kálmánka?” „Mikor hoz asszonyt a házhoz?” Az anya már nem mert emberek közé menni, mert csupa ilyen kérdést kapott.

A doktor a szaunázástól, a többszöri hideg frissítő fürdő ellenére igen elálmosodott és elaludt. Épphogy csak odaért a házhoz. Bosszantotta, hogy majdnem elkésett, és így nem vihetett virágot. Bár a látogatás kimenetelét tekintve bizonytalan és egy kicsit zavart volt. De ahogy belépett a vadszölővel befuttatott szép régi házba, megnyugodott. Tetszett neki a kicsit lerobbant, de impozáns épület, a márványburkolatú lépcsőház, melyet halványzöld csempék, és szépen kovácsolt vaskorlátok díszítettek. Amikor odaért az ajtóhoz, meglepve olvasta a „Matyi másolója” feliratot. – Nem is tudtam, hogy rokon szakmában vagyunk – mondta a nőnek. – Ezt úgy érti – kérdezte a nő –, hogy maga meg fogmásoló? – Dr. Istók bólintott. – így valahogy.

A két hivatali helyiség, a másoló és az iroda az udvarra nyílt, egykor itt konyha és cselédszoba volt. A hall az átalakításban amerikai konyhává változott, és a nagyobbik szobához csatlakozott. De az ebből nyíló szoba is nagy volt, kétaablakos. Az ablakon túl egy hársfa bólogatott. A szobák tisztaságától és eleganciájától dr. Istók nagyon felvidult. A lakásban tüzes keleti színekkel rengeteg perzsaszőnyeg pompázott. Szőnyegek a földön, a falon, a bútorokon. A brokátfüggönyökkel elsötétített nagyszoba egyik sarkában rózsaszínű derengéssel egy sólámpa világított.

Otthonos lezserség áradt a nőből is, aki zöld selyempizsamaserű öltözetet viselt, de mezítláb volt.

– Elnézést, de szeretek mezítláb lenni – a nő felkapta és a kezére húzta a sarokba állított papucsot.

A férfi elterpeszkedve foglalt helyet az egyik fotelben, és azt mondta: Mezítláb lenni jó.

– Nosza – mondta a nő. A férfi kibújt a cipőjéből. – Hátha szabad, megköszönöm, elég sokat állok... Matyi odament a férfihoz, és ahogy ott állt mellette, fölője magasodott. – Nyújtsa ki a nyelvét, legyen szíves – idézte fel a korábbi jelenetet, amikor a férfi állt fölőtte, ő pedig a fogorvosi székben ült. A férfi megtette, amit a nő kért. – Szívtűz – állapította meg a nő –, a hegye egy kicsit piros. Tudom – mondta a férfi –, amikor telefonáltál, akkor kezdődött. – A nő ettől egy kicsit zavarba jött. – Mit hozzak? – kérdezte – teát, kávé, kakaót? – Teát – felelte a férfi – de csak majd később.

– A férfi betéve tudta a Káma-szutrát, és most csak arra tudott gondolni, hogyan fogja elhelyezni lingáját a nő jónijában, megfelelőek lesznek-e a méretek, összehangolhatóak lesznek-e a mozdulatok.

A nő még mindig fölőtte állt, de már nem a karosszék oldalánál, hanem jobb lábát átvetve a férfi szétterpesztett lábain szembefordult, és a férfi vállára támaszkodott. A

férfi két kezét a nő derekára helyezte. – Milyen karcsú vagy. Végigsimított a zöld selyemkabáton. – Mert jógázom – felelte a nő –, de szerintem nem azért van, inkább az lehet az oka, hogy ilyen fajta vagyok. Mi kunságiak vagyunk. „Ez az – örvendezett a férfi magában – ázsiai típus, könnyed, hajlékony. A dereka hosszú, a lába egy kicsit rövid. Biztosan azért hord mindig magas sarkút... A bőre meg olyan, mint az érett elefántcsont.”

Itt akarok maradni éjszakára is, határozta el dr. Istók, innen a harmadik ház a rendelő, és én olyan lusta vagyok.

A nő még mindig fölötte állt és lassan, egy kicsit csúfondárosan kiöltötte a nyelvét.

A férfi mosolygott.

Kórház az egész világ

– Hogy vagy, nagyi? Mi van veled?

Az öregasszony felkacagott.

– Az nem válasz, hogy „hahaha”.

– Jaj, dehogynem.

– Bántottak?

– Azt nem, azt próbálnák csak meg!

– De látom, hogy le vagy lombozódva.

– Hát az lehet.

– Ha nem árulod el, én akkor mit tehetek?

– Beteg a szomszédasszony, kórházban van, be kell hozzá mennem, hogy vigyek neki egy kis levest.

– Miért, a kórházban nincs leves?

– Adnak valamit, de neki erőt adó, itthoni leves kell.

– De ahhoz neked vásárolnod kell, főznöd kell, buszra kell szállnod... Vagy villamossal is lehet?

– Így is, úgy is, de én trolival megyek.

– Hát, ha már így felkészültél, akkor én nem beszéllek le.

– Anyád, hogy van?

– Azt mondja, van valami vírusfertőzése. De nem érdekes.

– Na, akkor majd én megkérdezem tőle. Hátha én tudok valamit, ami segíthet.

– Apád?

- Kösz, jól van, csak köhög rettenetesen.
- Az a sok bagó...
- Ha nem vetted volna észre, már nem dohányzik évek óta. Szokott is morogni az elvonás miatt, hogy most meg kövér lett.
- Egyen kevesebbet, ne vacsorázzon...
- Te jó ég, még azt se?
- Magadról mesélj.
- A főnököm egy szar alak. Egy örült, egy idegbeteg, kapkodja a bogyókat is, de csak akkor könnyebbül meg, ha leszúrhat bennünket.
- Hogy van a feleséged?
- Ne is mondd. Ő aztán többfélét is szed, több mindenre. Én már nem is tudok jó étvággal enni együtt vele.
- A gyerekek jól esznek?
- A, nem kell nekik csak a csípsz, meg a csokika.
- Ezen nem csodálkozom, elvégre gyerekek. Ja, képzeld, meghalt a földszinten a Krámer bácsi.
- Isten nyugosztalja, ha jól emlékszem, nagy piás volt az öreg.
- Abbahagyta. Abba halt bele.
- Na ugye. Rettenetesen lehettek az elvonási tünetek.
- Jaj, még meg sem kérdeztem, hogy veled mi van? Mit adhatnék neked?
- Hát, nem is tudom. Ebédelni ebédeltem, van hozzá jegyem.
- Egy kis töltött káposztát azért megehetnél, egy-két töltelék.
- Akár többet is. Te, nagy, én azon csodálkozom mindig, hogy neked csak ez az egy kis fridzsidered van, ez a kis negyven literes, és mégis ilyen jól fel vagy készülve.
- Az elkészített káposztát én mindig az erkélyen tartom. Eláll az ott a fazékban, a jó kis hidegben. Kibír az mindent, úgy van elkészítve.
- Az biztos, én nagyon is szeretem így felmelegítve. De mesélj valamit magadról, hogy telnek napjaid.
- Hát, kijárok a piacra, egyszer egy héten. Hiányoznék is, ha nem mennék ki. Biztosan megijednének, ha nem tudnák mi van velem. Az orvoshoz is el-elnézek Jaj, nagyon rossz soruk van szegényeknek, de én támogatom őket.
- Más nincs is, csak ezek a szokásos dolgok?
- De. Volt egy érdekes eset. Egy fiatal lány ült a trolin, velem szemben. Több mobilja is volt neki, felváltva telefonálgatott. Többször is elmondta, merre jár most, de még őt is megcsengették egyszer-kétszer. Azt is láttam, milyen izgatottan olvassa az üzeneteket. Olyan volt az egész, mintha a kis szerencsétlennek egyszerre több helyen is ott kellene lennie. Szóval, láttam, amit láttam, de meg is mondtam neki a véleményemet. „Miért akarja széttépni magát, drága kislányom? Ennek nem lesz jó vége.” Nem haragudott meg, mikor leszálltam, a húzós kocsimat is ő adta le. Még kezécsókolomot is mondott nekem. Szomorú világot élünk, mindenfelé csak a nyugtalanság, az a sok beteg...
- Nem értem, nagy, miért fáj ettől a te fejed? Akinek valami gondja-baja van, az intézze el, kezeltesse.
- Hát, ez a baj, kisfiam, hogy seholyse gyógyítanak, mindenhol csak kezelgetnek.

**Ez a
136
példány**

**ISBN 978-963-08-7018
ISSN 0866-4420**

Felelős kiadó a szerző

Felelős szerkesztő Simor András

**2013 Vasas-Köz Kft. nyomda
Felelős vezető Badó Géza**

Terjeszti a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság
